

CONSIDERAȚII TEORETICE ASUPRA DISPOZIȚIILOR LEGII NR. 469/2002 PRIVIND UNELE MĂSURI PENTRU ÎNTĂRIREA DISCIPLINEI CONTRACTUALE

LIVIU UNGUR*

Resumé: La présente étude se propose une analyse des principaux aspects de la Loi n°. 469 du 9 juillet 2002 concernant certaines mesures en vue de renforcer la discipline contractuelle. En essence, on va montrer, entre autres, que cette loi s'applique à tous les contrats conclus pour réaliser des actes de commerce par des agents économiques commerçants, personnes juridiques et, commerçants, personnes privées. Tel que le titre le suggère, la loi vise l'implémentation de mesures pour renforcer la discipline contractuelle en matière commerciale.

Par la promotion de cette loi, on a essayé de résoudre certains problèmes urgents avec lesquels les agents économiques sont confrontés, problèmes déterminés spécialement par le manque de discipline dans les rapports d'affaires et contractuels, qui ont généré et le font encore, des mauvais fonctionnements dans l'économie réelle. L'évaluation de l'influence concrète des mesures proposées par la loi sera visible dans le temps, lorsque l'on pourra apprécier si l'acte normatif a atteint le but proposé.

Mots-clé: discipline contractuelle, Loi n°. 469 du 9 juillet 2002, commerçants

I. REGLEMENTARE LEGALĂ:

Legea nr. 469 din 9 iulie 2002 privind unele masuri pentru întărirea disciplinei contractuale, publicata in Monitorul Oficial nr. 529 din 19 iulie 2002 , modificata(art. 5 alin. 1) prin OUG nr. 112 din 10 septembrie 2002 (Monitorul Oficial nr. 704 din 26 septembrie 2002) aprobată cu

* Judecător, Curtea de Apel Cluj.

modificări prin Legea nr. 647 din 7 decembrie 2002 publicată în Monitorul Oficial nr. 909 din 13 decembrie 2002.

II. 1. PRELIMINARII:

Încă din perioada anterioară regimului instaurat după decembrie 1989 s-a observat preocuparea legiuitorului pentru elaborarea de norme al căror scop era întărirea disciplinei contractuale, cu atât mai mult cu cât aceasta perioadă este cunoscută ca fiind profund etatistă, marcată de controlul total al statului în economie și al lipsei aproape cu desăvârșire a libertății comerțului. Cităm spre exemplu Legea nr. 3/1988 privind încheierea și executarea contractelor economice, publicată în Buletinul Oficial nr. 18 din 2 aprilie 1988, lege care a suferit modificări fiind parțial abrogată prin Decretul - Lege nr. 146/1990 iar apoi a fost integral abrogată prin Legea nr. 15/1990. Ulterior, prin Constituția României, adoptată prin Referendum național în anul 1991, în art.134¹ s-a proclamat că economia României este o economie de piață iar statul are obligația de a asigura libertatea comerțului, protecția concurenței loiale și crearea climatului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

Până în prezent, cu referire la domeniul disciplinei contractuale în materie comercială prin prisma obligației impuse de legiuitorul constituant, legiuitorul ordinar a adoptat o serie de acte normative, bunăoară Legea nr. 76/1992 modificată și republicată în anul 1993 privind măsuri pentru rambursarea creditelor rezultate din acțiunea de compensare, regimul plăților agenților economici, prevenirea incapacității

¹ Constituția României a fost revizuită prin Legea nr. 429 din 23 octombrie 2003 publicată în Monitorul Oficial nr. 758 din 29 octombrie 2003, ulterior republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31 octombrie 2003. Textul art. 134 a suferit modificări și completări iar prin republicare ca urmare a renumerotării a devenit art. 135 și are următorul text: “(1) Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție;

b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

c) stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, a artei și protecția dreptului de autor;

d) exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național;

e) refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții;

g) aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene.”

de plata si a blocajului financiar, abrogata prin OUG nr. 10/1997 cu privirea la diminuarea blocajului financiar si a pierderilor din economie la rândul ei abrogata-prin
Legea nr. 469/2002.

2. SCOPUL LEGII:

Din economia dispozițiilor Legii 469/2002, intrata in vigoare la 19 august 2002, conform art. 14, se desprinde concluzia ca scopul acestui act normativ consta in instituirea unor masuri pentru întărirea disciplinei contractuale in materie comerciala.

Acest scop generos nu a scăpat criticilor ce s-au formulat în literatura de specialitate², reliefându-se că legea reglementează prin norme imperative o materie care, prin natura sa, este guvernată de norme dispozitive sau supletive, ce au ca finalitate completarea ori suplinirea voinței participanților la activitatea comercială atunci când aceștia nu au reglementat suficient raporturile comerciale ori au omis unele aspecte ale acestuia. Cu toate acestea opinăm că această lege este binevenită în peisajul juridic actual întrucât deși este un domeniu reglementat prin norme de drept privat această lege impune respectarea întocmai a tuturor clauzelor contractuale și eficientizarea plăților. Activitatea comercială interesează întreaga societate și nu numai pe comercianții care-și urmăresc scopul pentru care exercită comerțul. De aceea se poate explica rațiunea și necesitatea edictării unei atari legi ce urmărește chiar prin titlu întărirea disciplinei contractuale.

3. DOMENIU DE APLICARE:

După unii autori³ domeniul de aplicare al Legii cuprinde contractele comerciale, executarea acestora- voluntara sau silita- si sancțiunile pentru neexecutare. Un alt autor⁴ merge si mai departe susținând ca sfera legii este mai larga, cuprinzând norme cu caracter administrativ, financiar si chiar de procedura civila, adăugând ca se refera si la contractele civile, exemplificând cazul înstrăinării unui imobil care nu face parte dintr-un fond de comerț, de către un comerciant.

² I.Schiau, I.Maga, *Aspecte controversate în noua reglementare privind întărirea disciplinei contractuale*, în Revista de drept comercial, nr. 1/2003, p. 80.

³ St. D. Cărpenaru, *Considerații asupra noii reglementări privind întărirea disciplinei contractuale*, în Revista „Curierul Judiciar”, nr. 11/2002, p. 1.

⁴ Liviu Stănculescu, *Considerații asupra dispozițiilor Legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în Revista „Curierul Judiciar”, nr. 1/2003, p.17

Relativ la sfera domeniului de aplicare a legii, plecându-se de la dispoziția cuprinsă în textul art. I alin. 1, s-a apreciat ca în ceea ce privește contractele comerciale, legea se aplică doar contractelor încheiate de comercianți- persoane juridice (agenți economici) și persoane fizice- nu și contractelor comerciale încheiate între comercianți și necomercianți, excluzând astfel incidența art. 56 alin. 2 Cod comercial. Totodată, se remarcă faptul că dispozițiile legale sunt aplicate tuturor contractelor comerciale încheiate de comercianți indiferent de forma de proprietate, incluzându-se astfel contractele încheiate de societățile comerciale cu capital de stat și regiile autonome cât și contractele comerciale încheiate de comercianți persoane fizice, societățile comerciale constituite în baza Legii nr. 31/1990 cât și de organizațiile cooperatiste.

Deja în literatura de specialitate a apărut controversa cu privire la sfera de aplicabilitate a legii. Astfel, după cum am arătat un autor de prestigiu (St. D. Cărpănu) arată că legea este aplicabilă exclusiv contractelor comerciale încheiate între comercianți, iar nu și contractelor comerciale încheiate între comercianți și necomercianți. Alți autori⁵, plecând de la formularea art. I alin. 1 din lege concluzionează că legea se aplică tuturor contractelor încheiate *de către* comercianți, iar nu contractelor *între* comercianți, reieșind astfel că legea urmează să fie aplicabilă și contractelor încheiate între comercianți și necomercianți. Se arată apoi că necomercianții nefiind definiți de lege ca părți contractante, obligățiile impuse de lege părților contractante nu se referă și la necomercianți întrucât privește obligățiile legale referitoare la conținutul contractelor încheiate între comercianți și necomercianți, acestea sunt incidente și necomercianților în temeiul art. 56 C. comercial.

Rămâne practicienilor dreptului să deslușească sfera de cuprindere a legii asupra căreia între teoreticieni există divergențe, așa după cum am arătat.

Fără a dori să epuizăm controversa, opinăm că legea se aplică exclusiv contractelor comerciale încheiate între comercianți, legea definind noțiunea de părți contractante în art. I alin. 1 aceștia fiind : agenții economici, comercianții persoane juridice și comercianții persoane fizice, indiferent de forma de proprietate și care realizează acte de comerț, prin încheierea de contracte comerciale. Conform

⁵ C-tin Cunescu, A.A. Balaciu și C. Leaua, (I), *Prezentare de ansamblu și observații critice asupra legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în Revista „Dreptul” nr. 11/2002, p. 3-6.

dispozițiilor art. 1 alin. 2 din lege, contractele încheiate în cadrul procesului de privatizare se vor supune normelor speciale emise în acest sens, Legea nr. 469/2002 constituind doar norma generală în această materie.

4. Dispoziții privind încheierea contractelor comerciale:

În regula generală, legea obligă prin art. 2 alin. 1 pe comercianții părți contractante - să întreprindă toate diligentele pentru stipularea de clauze care să asigure realizarea contractului. În acest sens, art. 2 alin. 2 prevede cuprinsul obligatoriu al contractului care, în funcție de natura sa, va conține clauze contractuale referitoare la:

-obligațiile ce revin părților în derularea contractului;

-condițiile de livrare și de calitate ale bunurilor și/ sau serviciilor
(lipsa

acestei stipulații conduce la nulitatea absolută a contractului conform art. 948, 984 C. civil);

-termenele, modalitățile de plată și de garanție ale plății prețului;

-instrumentele de plată și clauzele de consolidare a prețului în condițiile inflației și a devalorizării;

-riscul contractual;

-modul de soluționare al eventualelor litigii apărute în legătura
cu
derularea și executarea contractului.

Potrivit Legii nr. 469/2002, o măsură prin care se poate asigura întărirea disciplinei contractuale o reprezintă informarea comercianților, prealabil perfectării contractelor comerciale, asupra co-contractanților. Astfel, art. 2 alin. 3 din lege prevede că părțile contractante pot depune diligentele necesare în scopul obținerii de informații privind credibilitatea financiară și seriozitatea persoanei juridice sau persoanei fizice cu care intră în raporturi contractuale; se are în vedere posibilitatea obținerii unor atare informații de la Centrala Incidentelor de Plăți din cadrul BNR, instituție care este obligată astfel să comunice, la cerere, date despre părțile contractante.⁶ Considerăm utilă această reglementare tocmai pentru a atrage atenția comercianților asupra unor aspecte relevante în ceea ce-i privește pe viitorii parteneri contractuali și

⁶ A se vedea cadrul normativ actual reglementat în art. 47 lit.d din Regulamentul BNR nr. 1/2001 privind organizarea și funcționarea la BNR a Centralei Incidentelor de Plăți- Monitorul. Oficial. Nr. 120 din 9.03.2001.

a se preveni astfel incapacitatea de plată, insolvabilitatea ori, cel mai rău, insolvența.

5. Obligația de efectuare a plăților la scadenta :

Art. 3 din Legea nr. 469/2002 dispune ca părțile contractante au obligația efectuării tuturor plăților la data scadentei, stabilita conform contractelor. Aceasta prevedere legala a reluat de fapt dispoziția art. 1 alin. 1 din OUG nr. 10/1997, pe care a abrogat-o.

In scopul asigurării condițiilor pentru urmărirea in permanenta a executării obligațiilor bănești de către comercianți, legea impune co-contractanților obligația de a tine o evidenta stricta a obligațiilor de plata pe scadente, potrivit contractelor încheiate (art. 3 alin. 2 din lege).

In cazul nerespectării obligației de efectuare a tuturor plăților la data scadentei si a obligației privind tinerea evidentei obligațiilor de plata pe scadenta, potrivit contractelor, legiuitorul a reglementat răspunderea contravenționala- (a), răspunderea contractuală- (b) si aplicabilitatea unei sancțiuni specifice prevăzute de Legea nr. 469/2002(art. 5)- (c):

a) Raspunderea contravenționala este reglementata de art. 10 alin 1 din lege care prevede trei texte distincte ca si contravenții, care se sancționează cu amenda de la 100.000.000 la 300.000.000 lei.

Prima faptă consta in neefectuarea , cu rea credința stabilita in condițiile legii, de către debitor a plăților la data scadentei, potrivit art. 3 alin. 1, cu excepția celor reglementate prin norme speciale. Prin urmare, răspunderea contravenționala a debitorului intervine pentru nerespectarea obligației legale privind plata la scadenta a sumei de bani datorate.

Forma de vinovăție care trebuie reținuta de agentul constator este reaua credința, adică altfel spus intenția, dolul contractual, sau culpa grava. Cum in materie dolul nu se presupune si dat fiind incidența dispozițiilor art. 1899 alin. 2 Cod civil, conform căruia debitorul este prezumat a fi de buna credința, agentul constator va trebui sa dovedească reaua credința a debitorului prin constituirea de probe pertinente in acest sens.

b) Raspunderea contractuală :

Astfel, conform dispozițiilor art. 4 alin. 1 din lege, in contractele încheiate părțile contractante vor prevedea ca, in cazul neindeplinirii in termen de 30 de zile de la data scadentei a obligațiilor financiare prevăzute la art. 3 alin. 1 , debitorul sa plătească, in afara sumei datorate, penalități pentru fiecare zi de întârziere .

În ceea ce privește prima problema autorii au arătată ca norma legală are caracter de recomandare, deoarece este lipsită de precizarea unei sancțiuni iar o atare sancțiune nici nu este de conceput în actualul stadiu legislativ întrucât contravine principiului libertății contractuale. Așadar, lipsa stipulării clauzei de penalitate nu atrage nulitatea contractului.

Cu toate acestea, un autor, (St. D. Carpenaru) reține ca Legea nr. 469/2002, deși nu stabilește cuantumul legal al penalităților de întârziere, conține o reminiscență a Legii 76/1992 prin aceea că a reglementat obligația de a se prevedea în contractele comerciale penalități de întârziere fiind astfel încălcată libertatea contractuală a părților cu atât mai mult cu cât s-a limitat dreptul acestora de a opta pentru o altă sancțiune, spre exemplu plata dobânzilor.

În ceea ce privește caracterul termenului de 30 de zile reglementat de art. 4 alin. 1 din lege, unii autori au opinat ca acest termen este în favoarea debitorului fiind calificat ca un termen de grație condiționat. Astfel, debitorul nu va datora penalități de întârziere numai dacă, înainte de împlinirea termenului, achită integral debitul. Altfel spus, dacă debitul este achitat înăuntrul celor 30 de zile de la scadența nu se vor mai datora și penalități, dar dacă debitul va fi achitat după curgerea a 30 de zile de la scadența obligației contractuale debitorul va datora penalități care însă vor curge de la data scadenței iar nu de la împlinirea celor 30 de zile.

Un alt autor, (St. D. Carpenaru) critică soluția adoptată de legiuitor pe considerentul că aceasta reglementare încalcă libertatea părților de a conveni data de la care curg penalitățile ca și principiul potrivit căruia, în obligațiile comerciale, debitorul se afla de drept în întârziere, datorând penalități de la data scadenței obligației.

Un alt autor, (L. Stanciulescu), remarcând că dispoziția analizată este de natură să creeze confuzii datorită faptului că art. 3 alin. 1 cuprinde prevederi contrare disp. art. 4 alin. 1 din lege, deoarece stipulează că părțile contractante au obligația efectuării tuturor plăților la data scadenței, stabilită conform contractelor, punându-și întrebarea dacă termenul de 30 de zile după care se aplică penalitățile are sens restrictiv ori părțile pot conveni să aplice penalități încă de la data scadenței acestora? În răspunsul său autorul remarcă, ținând seama de scopul declarat de legiuitor, respectiv întărirea disciplinei contractuale, că penalitățile ar putea fi aplicate imediat ce plata a ajuns la termen.

În ceea ce ne privește, aderăm la ultima opinie expusă, neputând accepta că legiuitorul a reglementat un termen de grație, chiar și condiționat în materie comercială⁷.

În cadrul răspunderii contractuale, legiuitorul a reglementat în art. 4 alin. 2 din lege facultatea părților contractante de a prevedea în contractele comerciale, indiferent de forma în care acestea se încheie, în vederea compensării prejudiciului suferit de creditor ca urmare a îndeplinirii cu întârziere sau a neîndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în afara penalităților contractuale, și plata de daune-interese sub forma daunelor moratorii sau compensatorii. Aceasta reglementare legală este privită de un autor, (St. D. Cărpenaru) ca fiind superflua de vreme ce dreptul la daune-interese pentru neexecutarea obligațiilor contractuale este consacrat de Codul civil în art. 1082-1086.

Și alții autori (C. Cunescu, A. A. Balaciu și C. Leaua) au criticat textul de lege plângând de la concluzia ce se desprinde din conținutul lui și anume că penalitățile se pot cumula cu daunele-interese moratorii sau compensatorii. Pornind de la definiția daunelor-interese din literatura de specialitate și față de o decizie de speță a instanței supreme, autorii au ajuns la concluzia că reglementarea prin care penalitățile liber stabilite de părți se cumulează cu daunele-interese nu apare ca fiind posibilă, deoarece este inconsecventă juridic. Astfel autorii au concluzionat că art. 4 din Legea nr. 469/2002 are o redactare incompletă, de natură a crea confuzii și interpretări contradictorii opiniei la care adera și alt autor (L. Stănciulescu).

În textul art. 4 alin. 3 din lege legiuitorul a limitat cuantumul penalităților și a daunelor-interese pentru neexecutare la cuantumul sumei asupra căreia sunt calculate, cu excepția cazului în care prin contract s-a stipulat contrariul. O astfel de limitare s-a prevăzut și în art. 13 din OG nr. 85/2001 privind modificarea Legii nr. 114/1996 însă aici nu s-a reglementat nici o excepție de felul aceleia consacrate de partea finală a art. 4 alin. 3 din Legea nr. 469/2002.

După cum reiese din art. 12 din lege, dispozițiile art. 4 au aplicație numai pentru viitor, conform principiului *tempus regit actum* contractele încheiate până la data intrării în vigoare a legii - 19.08.2002 - de către părțile contractante cu principalii creditorii și societățile bancare

⁷ Art. 44 din Codul comercial interzice termenul de grație în materie comercială tocmai datorită specificului raporturilor comerciale față de raporturile juridice civile. Cu toate acestea și în materie civilă termenul de grație are o reglementare strictă instituția aplicându-se în cazuri bine justificate și cu multă prudență.

finanțatoare rămânând în vigoare cu respectarea termenelor de plată și a cuantumului sumelor stabilite la data încheierii acestora.

Deși textul art. 12 este la partea finală a legii pare dispune cu caracter tranzitor și numai circumscris ipotezei sale. Nu putem fi de acord cu o scindare a contractelor în funcție de aplicarea ori neaplicarea legii. Legiuitorul nu poate norma decât pentru viitor, cerință prevăzută expres atât în Codul civil cât mai ales în Constituție, cu excepția legii penale și contravenționale mai favorabile (*lex mitior*). De aceea, credem că toate contractele comerciale încheiate înainte de data intrării în vigoare a acestei legi se supun reglementărilor de la data încheierii contractului. Prin urmare, norma legală de limitare a cuantumului penalităților consacrată de art. 4 alin. 3 nu are incidență decât pentru contractele ce intră sub incidența noii legi.

c) Răspunderea specifică instituită de Legea nr.469/2002.

Art.5 din lege, așa cum a fost modificat, dispune ca agenții economici-comercianți, persoane juridice care nu își îndeplinesc în mod intenționat obligațiile asumate prin contract, vor sista, de la data intrării în vigoare a legii, orice plată reprezentând sporuri, cu excepția celui de vechime, indemnizații și premii pentru membrii consiliilor de administrație, directorii generali, directorii generali adjuncți, directorii și directorii adjuncții, precum și achizițiile de bunuri mobile sau imobile care nu sunt necesare direct procesului de producție. Totodată, în alineatul 2 al art.5 s-a prevăzut ca, comercianții persoane fizice, care, cu rea-credință stabilită în condițiile legii, nu își îndeplinesc obligațiile asumate prin contract, vor sista, de la data intrării în vigoare a legii, orice achiziții de bunuri mobile sau imobile.

În ceea ce privește aplicabilitatea acestui text de lege, în literatura de specialitate s-au ridicat o serie de probleme pe care le redăm rezumativ. Astfel, o primă chestiune antamată a fost aceea a momentului constatării intenției (alin. 1) și a relei credințe (alin.2). S-a concluzionat că momentul constatării vinovăției sub formele precizate anterior este data la care a fost constatată, în condițiile legii, existența relei credințe sau a intenției, iar interdicția nu va opera de la data scadentei obligației care nu este îndeplinită cu rea-credința sau cu intenție.

Contrar acestei opinii, un alt autor (S. Beligrădeanu) arată că nu se poate reține întemeiată afirmația conform căreia obligația sistării plății drepturilor bănești, la care se referă art. 5 alin. 1 din Legea nr.469/2002, ar deveni incidentă numai după ce organele de control ale Ministerului Finanțelor Publice, fie instanța de judecată au stabilit că neîndeplinirea obligațiilor contractuale asumate s-a săvârșit cu intenție

sau din culpa grava a agentului economic-persoana juridica cu atât mai mult cu cât din textul art. 5 alin. 1 a fost eliminata sintagma "stabilita in condițiile legii" si înlocuită cu " in mod intenționat".

Acest autor, ținând seama totuși de dificultatea găsirii unei soluții a aplicării preventive a disp. art.5 alin. 1 din lege fără a aștepta controalele organelor de specialitate ale Ministerului Finanțelor Publice care sa se finalizeze cu încheierea proceselor verbale de constatare a contravenției si aplicare a sancțiunii contravenționale si reținând ca legea sau alt act normativ nu prevede expres o procedura de constatare a vinovăției agentului economic , propune ca anterior efectuării fiecărei plăți a drepturilor bănești pe care art. 5 alin. 1 din Legea nr.469/2002, le care in vedre, organul de conducere a agentului economic, pe lângă întocmirea documentației necesare efectuării plății respective si a evidentei obligațiilor de plata scadente potrivit contractelor așa cum dispune art. 3 alin. 2 din Legea nr.469/2002, va mai elabora, in plus, si un înscris in care sa se menționeze care anume obligații contractuale, asumate pana la întocmirea acelu document, nu sunt îndeplinite, motivele fiecărei neîndeplinirii a obligațiilor contractuale asumate si examinarea pentru fiecare caz in parte, daca o atare neîndeplinire poate fi considerata ori nu ca fiind săvârșita cu intenție sau din culpa grava. In caz afirmativ se propune ca mai întâi, agentul economic sa execute integral toate obligațiile asumate si apoi sa se ordone efectuarea plăților bănești vizate de art.5 alin. 1, fie achitarea acestora din urma se sistează.

Părerea unanima a autorilor este ca textul art. 5 instituie o interdicție care are natura juridica a unei sancțiuni. Nuanțând, un autor (S.Beligrădeanu) retine ca sancțiunea prevăzuta de art. 5 alin. 1 din lege are caracter "*sui generis*", constituind o sancțiune sub condiție rezolutorie. In ceea ce privește sensul termenului de "sistare" a plăților autorii au ajuns la concluzia ca înțelesul corect al termenului este acela de suspendare, pana la executarea obligațiilor contractuale. Dealtfel, in context, un autor (S.Beligrădeanu), exprima o critica la adresa legiuitorului vizându-i expres pe

senatorii si deputații din Parlamentul României pe care alături de experții pe care-i au la dispoziție sunt acuzați de agramatism juridic.

6. Mijloacele de plata a obligațiilor contractuale reglementate de legea nr. 469/2002:

In textul art.6 alin. 1 din lege s-a prevăzut ca părțile contractante pot realiza plățile prin utilizarea următoarelor instrumente de plata garantate si/sau mecanisme de mobilizare a creanțelor:

- ordinul de plata (a);

-cecul, certificat conform prevederilor Legii asupra cecului nr.59/1934,

cu modificările ulterioare (b);

-cambia si biletul la ordin, analizate de o societate bancara si acceptate

in prealabil de obligatul principal, conform prevederilor legii asupra

cambiei si biletului la ordin nr.58/1934, cu modificările ulterioare (c);

-forfetarea si factoringul (d).

Cat privește aplicarea acestui text în literatura de specialitate, s-a arătat ca textul conține o norma de recomandare putând sa fie admise si alte mijloace de plata, respectiv plata in numerar sau alte mijloace de garantare. De altfel, textul nu prevede nici un fel de sancțiune pentru împrejurarea in care plata se efectuează prin alte mijloace de plata decât cele prevăzute expres, spre pilda, daca se utilizează, un cec necertificat, sau un bilet la ordin neavizat de banca.

Același caracter de recomandare este atribuit si normei cuprinse in art.8 alin.1 din lege care impune părților contractante necesitatea de a introduce cereri de chemare in judecata in vederea recuperării creanțelor, cu excepția celor reglementate prin legi speciale. Si este așa, deoarece daca norma ar fi avut un caracter imperativ, pe de o parte s-ar fi prevăzut o sancțiune, iar pe de alta parte ar intra in coliziune cu principiul fundamental al procesului civil, respectiv cel al disponibilității.

O alta consecința ar fi aceea a negării posibilității realizării unei tranzacții înainte de apariția litigiului sau a posibilității realizării concilierii prealabile, obligație in materie comerciala in cazul cererilor ce au ca obiect plata sumelor de bani.

Textul art. 8 alin. 2 din lege conține norme privitoare la executarea silita a creanțelor relativ la ordinea in care se urmăresc bunurile debitorului si prioritatea creditorilor având creanțe rezultând din contracte comerciale (art.9 alin. 1 din lege).

In final, concluzionam ca in raport de criticile care pot fi aduse actului normativ comentat, totuși semnalăm necesitatea

apariției unei astfel de legi și, totodată, imperativul punerii sale în aplicare. Este neîndoios că numai viața, reflectată în practica judiciară, va demonstra viabilitatea și eficiența acestui act normativ în peisajul juridic privit în general și mai cu seamă în activitatea comercială a căruia de fapt i-a fost dedicată.

Bibliografie selectivă

- (I) C-TIN CUNESCU, A.A.BALACIU, C. LEAUA, (II). S. BELIGRADEANU, *Prezentare de ansamblu și observații critice asupra legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în „DREPTUL” nr. 11/2002, p. 3-6 ;

- S.D.CARPENARU, *Considerații asupra noii reglementări privind întărirea disciplinei contractuale*, în „CURIERUL JUDICIAR” nr. 11/2002 p.1-8;

- L. STANCIULESCU, *Considerații asupra dispozițiilor legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în „CURIERUL JUDICIAR »nr. 1/2003 p.17-19 ;

- I. SCHIAU, I. MAGA, *Aspecte controversate în noua reglementare privind întărirea disciplinei contractuale*, în „REVISTA DE DREPT COMERCIAL”, nr. 1/2003, p. 80 și urm.;

- I. LASCU, *Disciplina contractuală în materie comercială.Noi reglementări legislative*, în „REVISTA DE DREPT COMERCIAL”, nr. 12/2002, p.123 și urm.;

- C. POPOVICI, *Modificări aduse în materia contractelor comerciale prin adoptarea Legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în „REVISTA DE DREPT COMERCIAL”, nr. 10/2002, p. 116 și urm.;

- E. CÂRCEI, *Succintă prezentare a legii privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale, nr. 469/2002*, în „REVISTA DE DREPT COMERCIAL”, nr. 11/2002, p. 56 și urm.;